

ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
ISSN: 1308–9196 / e-ISSN:1308-7363

Yıl : 16 Sayı : 45 Aralık 2023

Yayın Geliş Tarihi: 02.01.2023 Yayına Kabul Tarihi: 11.12.2023

DOI Numarası: <https://doi.org/10.14520/adyusbd.1228455>

Makale Türü: Araştırma Makalesi/Research Article

Atf/Citation: Bahar, Ö. F. ve Durmaz, Ş. (2023). Yoksulluğa Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Algıları. *Adiyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (45), 703-740.

YOKSULLUĞA YÖNELİK SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI VE ALGILARI*

Ömer Faruk BAHAR**

Şerife DURMAZ***

Öz

Bu çalışma da sosyal belediyecilik kavramının uygulayıcıları tarafından nasıl algılandığı sorusuna belirli bir olguyu derinlemesine çözümleme imkânı sunan nitel araştırma yöntem kullanılarak cevap aranmaktadır. Araştırmada Antalya’da diğer merkez ilçelere göre halkı göreceli olarak sosyoekonomik açıdan daha düşük gelirli olan, fazlasıyla göç alan ve yoksulluğun yoğunlaştığı merkez ilçesinin yerel yönetim birimi olan ilçe belediyesi örneklem olarak alınmıştır. Belediyenin sosyal belediyecilik uygulamalarını gerçekleştiren birimlerde görevli personelle yarı yapılandırılmış mülakatlar yapılarak sosyal belediyecilik algısı, uygulamalar, yaşanan problemler ve pandemi etkisi ve öz değerlendirmeleri MAXQDA 2020 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma çiktılarında katılımcıların, sosyal belediyecilik kavramını daha

*Bu araştırma birinci yazar tarafından, ikinci yazar danışmanlığında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Ayrıca bu çalışma için Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 01.07.2021 tarihli ve 243 sayılı kararı ile bu araştırmanın yapılmasının etik olarak uygun olduğuna dair onay alınmıştır.

** Bilim Uzmanı, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, omerfbahar@gmail.com, Antalya, Türkiye.

*** Dr. Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi, İİBF, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, serifedurmaz@akdeniz.edu.tr, Antalya, Türkiye.

çok yardımlar üzerinden anlamlandırıldığı, sağlık uygulamalarının ağırlıklı olduğu, yoğun göçün en büyük sorun olarak görüldüğü ve sosyal belediyecilik uygulamalarında yöneticinin etkisinin yüksek olarak ifade edildiği görülmüştür. Ayrıca insan odaklı bir sosyal belediyecilik uygulamasının temel alındığı ve pandeminin uygulama ve faaliyetlerin kısıtlanmasına neden olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal politika, yoksulluk, sosyal belediyecilik, dezavantajlı gruplar

SOCIAL MUNICIPALITY PRACTICES AND PERCEPTIONS AGAINST POVERTY

Abstract

In this study, the question of how the concept of social municipalism is perceived by its practitioners is sought to be answered by using a qualitative research method that offers the opportunity to analyze a specific phenomenon in depth. In the study, the municipality, which is the local government unit of the district, whose population is relatively lower in socioeconomic income compared to other central districts in Antalya, which receives large numbers of immigrants and where poverty is concentrated, was taken as a sample. Semi-structured interviews were conducted with the staff working in the units that carry out social municipalism practices of the municipality, and the perception of social municipalism, practices, problems experienced, pandemic impact and self-assessments were analyzed using the MAXQDA 2020 program. In the research outputs, it was observed that the participants understood the concept of social municipalism mostly through social assistance, health practices are predominant, intensive migration is seen as the biggest problem, and the influence of the manager in social municipalism practices is expressed as high. In addition, it has been determined that a human-oriented social municipalism practice is based on and that the pandemic has caused restrictions on practices and activities.

Keywords: Social policy, poverty, social municipality, disadvantaged groups

1. GİRİŞ

Sosyal politika, ekonomik sistemlerin işleyişi ve toplumsal yaşamın sonucu olarak gelir dağılımında yaşanan problemlerin giderilmesi amacıyla ortaya çıkmış bir kavramdır. 18. Yüzyılın İngiltere’inde ortaya çıkan Sanayi Devrimi önemli bir takım ekonomik ve toplumsal gelişim ve dönüşümün yanında açlık, yoksulluk ve sömürü gibi bir takım toplumsal problemlerin de artışına neden olmuştur. Bu problemlerden dolayı oluşan şiddetli sınıf çatışmaları, ülkelerin varlığını tehdit eder hale gelmiştir. Bu nedenle günümüz devletlerinin bir gerçeği de dış tehditlerin yanı sıra sınıflar arası çatışmaların da ülkeler için iç tehdit unsuru haline gelmesidir. Bu gerçeklik, devletlerin ortaya çıkan sosyal sorunlara müdahale etmesini zorunlu kılmıştır (Yolcuoğlu, 2012: 146).

Yoksulluk kavramı, sosyal politikanın doğuşundan bu yana ele aldığı temel konulardan biridir. Birleşik Krallık ’ta uygulanmış ilk politika önlemlerinin bir kısmı yoksullukla ilgili olup 16. Yüzyılın başlarındaki Yoksul Yasaları’na kadar uzanmaktadır. Yoksulluk yasaları, sosyal politikanın temel çerçevesini oluşturmuştur. Yoksulluğun bir politika sorunu olması sebebiyle her zaman sosyal politikanın merkezinde yer almıştır. Politika gelişimi açısından yoksulluk tartışması, tetikleyici bir unsurdur ve bundan dolayı yoksulluk, temel sosyal politika sorunlarından birisi olmuştur. Yoksulluğun ne olduğu, nasıl ölçülmesi ve tanımlanması gerektiği konusunda uzlaşmazlık vardır. Bu tartışmalar geniş ölçüde, yoksulluğun politika yönlendirici olmasından kaynaklanmaktadır (Alcock Pete, May ve Rowlingson, 2011: 179–181).

Birleşmiş Milletler (BM) yoksulluk tanımını şöyle yapmaktadır; *“Temel olarak, yoksulluk, seçimlerin ve fırsatların reddi, insanlık onurunun ihlalidir. Topluma etkin katılım için temel kapasitenin olmaması anlamına gelir. Bu, bir aileyi beslemek ve giydirmek için yeterli imkâna olamamak, gidecek bir okula veya*

kliniğe sahip olamamak, kişinin yiyeceklerini yetiştireceği toprağa veya kişinin hayatını kazanmak için bir işe sahip olamaması, krediye erişimi olamaması anlamına gelir. Bireylerin, hane halklarının ve toplulukların güvensizliği, güçsüzlüğü ve dışlanması anlamına gelir. Şiddete yatkınlık anlamına gelir ve genellikle temiz suya veya sanisyona (hijyen için gerekli koşulların elde edilmesi) erişmeden marjinal veya kırılğan ortamlarda yaşamayı içerir. ” (BM, 1998: 2).

Yoksulluk kavramı ülkelerin gelişmişlik düzeylerine bakılmaksızın her toplumun problemidir. Gelişmişlik düzeyi ise hangi tip ya da nasıl bir yoksullukla karşı karşıya kalacağımızda etkili olmaktadır. Ancak yoksulluğun nedeni ne olursa olsun maruz kalan herkesi ciddi şekilde yaralamaktadır. Yoksulluk sadece bundan etkilenen birey ya da ailenin problemi değil tüm toplumun problemidir. Suç, göç, şiddet ve işsizliğe kadar pek çok durumun temel sebebi olan yoksulluk tüm toplumu derinden etkilemektedir. Geçmiş dönemlere baktığımızda büyük toplumsal kaoslara sebep olan yoksulluk günümüzde de ciddi bir toplumsal yara olmaya devam etmektedir.

Yoksullukla mücadele politikaları kapsamı ve boyutları bakımından üst düzey temel politikalar içinde değerlendirilmesi gereken bir politik önceliğe sahiptir. Devlet politikası statüsünde yoksullukla mücadele edilmedikçe, insanlığın ortak sorunu olan yoksulluğun aşılmasının mümkün olmadığı uluslararası deneyimlerde de görülmüş olup bu durum Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası platformlarda insanlığın ahlaki, sosyal, politik ve ekonomik sorumluluğu olarak tanımlanmaktadır (DPT, 2001: 167).

Sosyal devletin oluşması, gelişimi ve değişimi açısından önemli kırılma noktaları tarihte görülmüştür. Bu noktalardan biri olan ve 1970'lerden itibaren yaşanan küreselleşme ve rekabet, piyasalaştırma gibi politikalar merkezietçi sosyal

devlet uygulamalarının güçsüzleşmesine ve sosyal haklar anlayışının geri planda bırakılmasına neden olmuştur. Böylece merkeziyetçi sosyal devlet anlayışından büyük ölçüde vazgeçilmiştir (Öztürk ve Gül, 2012: 217). Bu politika değişiklikleri ve merkezi otoritenin sorumluluklarının azaltılıp piyasadaki yerinin daraltılması yönünde uygulanan düzenlemeler sonucunda, devletin sosyal hizmet alanında var olan belli başlı görev ve yetkileri yerel yönetimlere ve sivil toplum kuruluşlarına devredilmiştir. Sosyal nitelikteki faaliyetlerin uygulanması sorumluluğunun yerel yönetimlere verilmesi, sosyal belediyecilik anlayışının yerelde gücünü artırmıştır (Yaman, 2014: 2). Öncelikle üretim biçimlerinin değişmesiyle başlayan dönüşüm süreci 1980'lerden sonra çok daha yoğun bir şekilde hissetmeye başladığımız küreselleşme ve neoliberal politikalarla yoksulluğa yönelik politikalarda farklılaşmalara sebep olmuştur. Bu dönüşüm süreci sadece yoksulluk üzerinde etkili olmamış aynı zamanda yoksulluğa bir çözüm önerisi olarak doğmuş olan sosyal politikalarda da ciddi bir değişimi getirmiştir. Ortaya çıktığı ilk dönemlerde merkezi yönetim tarafından gerçekleştirilen sosyal politikalar, neoliberal politikalar sonucu devletin işlevlerinin kısıtlanmasıyla ve kentlerde artan nüfusla birlikte yerel yönetimlerin ön plana çıkmasına sebep olmuştur.

Halka daha yakın olması, sorunları daha kolay tespit edebilmesi gibi avantajları olan yerel yönetimlerin sosyal politika aktörü olarak görmeye başladığımız bu dönemde sosyal belediyecilik kavramıyla tanışılmıştır. Özellikle yapılan hukuki düzenlemelerle daha fazla hareket alanı bulan yerel yönetimler sosyal politika uygulayıcısı olarak günümüzde aktif olarak rol olmaktadır. Bu bağlamda yerel yönetimlerin sosyal politika uygulamaları, sosyal devletin yereldeki temsilcisi olan sosyal belediyelerin uygulama alanına girmektedir (Berkün, 2017: 582). Sosyal belediyecilik, sosyal devlet anlayışının gelişmesinin bir sonucu olarak sosyal politika çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu anlamda sosyal

belediyeciliğin temelini yerel sosyal politika anlayışı oluşturmaktadır (Koçak ve Kavi, 2015: 36).

5393 Sayılı Belediye Kanunu içinde yer alan belediye tanımında geçen “mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlar” sadece altyapı faaliyetleri değil yerel halkın sosyo-ekonomik seviyelerini de güçlendirmek aynı zamanda bireylerin sosyal bir varlık olduğu kabul ederek oluşturulmuş ve sosyal belediyecilik anlayışı geliştirilmiştir. Bu anlamda son yıllarda belediyeler sosyal politika uygulamalarıyla Türkiye’de önemli bir aktör konumuna geldiği görülmektedir (Selek Öz ve Yıldırım, 2009: 457).

Ülkemiz bağlamınca yeni bir kavram olması, literatürde üzerinde bir anlaşmaya varılan net bir tanımının olmaması gibi durumlara rağmen sosyal belediyecilik özellikle yoksulluğu gidermekte/azaltmakta temel aktör olarak artık karışımıza çıkmaktadır. Her bölgede farklı toplumsal yapıların olması sosyal belediyecilikte farklı uygulamalarla karşılaşmamıza sebep olmaktadır.

Pektaş’a (2010: 6) göre sosyal belediyecilik: *“sosyal devletin yerel düzeydeki bir izdüşümü olarak, sunduğu sosyal nitelikli mal ve hizmetlerle daha iyi bir yaşam standardı yaratmayı hedefleyen ve onların bütçesine sosyal adalet sağlayıcı biçimde katkı yapan belediyecilik”* şeklindedir.

Klasik belediyecilik anlayışının dışına çıkılarak farklı bir hizmet anlayışı meydana getiren sosyal belediyecilik anlayışı, belediyeleri sadece bir alt yapı oluşturan yerel bir birimden, bireylere sosyokültürel anlamda katkı sağlayan, sosyal sorunlara çözüm üretmeye çalışan, bu konuda görev ve sorumluluklar alan bir yönetim birimine dönüşmüştür (Öztürk ve Gül, 2012: 213). Bu bağlamda sosyal belediyeciliğin birtakım fonksiyonları bulunmaktadır. Bunlar; “sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme, yardım etme ve gözetme (sosyal yardım ve hizmet) ve yatırım yapma, tesisler

kurma, sosyal patlama, sosyal çözülme, sosyal risk, tampon mekanizması, yerel yönetim-halk kaynaşması, olumsuz etki” şeklindedir. (Pektaş, 2010: 15; Şataf ve Taşdelen, 2019: 5; Sezik, 2017: 56). Sosyal hizmet belediyecilik uygulamalarında karşılaşılan temel sorunların başında sosyal belediyecilik konusunda kavram karmaşası, finansman sorunu, hizmetlerin sunumunda standart yokluğu, borçlanma ve mali disiplin sorunu, katılım ve yönetim yetersizliği, yöneticilerin olumsuz davranışları, belediyeler ile merkezi yönetim birimleri arasında eşgüdüm eksikliği, uzman personel yetersizliği, sürdürülebilir ve kurumsal olamama ve veri yetersizliği olduğu görülmektedir (Uçaktürk vd., 2008: 13; Ateş, 2009: 94; Pektaş, 2010: 18; Çöpoğlu, 2011: 70-71; 2014: 237- 243; Gölçek, 2016: 62, 67; Yılmaztürk ve Güler, 2017: 16; Kesgin, 2019: 183-186; Şengün ve Akman, 2020: 20; Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB), 2020: 66; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2020: 81).

Her ne kadar disiplinler arası bir çalışma konusu olsa da sosyal belediyecilik kavramının ortaya çıkış sürecinde de büyük etkisi olan sosyal politika ayağında uygulama çıktılarının neler olduğu, bu uygulamaları sunan kişilerin algılarının ölçüldüğü bölümün ise eksik kaldığı görülmektedir. Sosyal politika bağlamında sosyal belediyeciliği uygulayanlara yönelik bir çalışma yapılmamış olması bu çalışmayı özgün kılmaktadır. Bu çalışma da yoksulluk ve sosyal belediyecilik kavramları kısaca açıklanmıştır. Ardından bir büyükşehir olan Antalya ilinin sosyo ekonomik bakımdan en düşük seviyesine sahip olan haliyle de yoksulluğu daha fazla gördüğümüz bir merkez ilçesinin yerel yönetim birimi olan ilçe belediyesinde çalışanlarının sosyal belediyecilik algıları, uygulamaları, karşılaştıkları sorunlar, pandemi etkisi ve yapmış oldukları uygulamalarına yönelik özdeğerlendirmeleri nitel araştırma yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

2.YÖNTEM

Bu araştırmada belirli bir olguyu derinlemesine çözümlene imkânı sunan nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın temel paradigması genellikle tanımlayıcı olması sebebiyle nitel yöntemden yararlanan ve belirli bir sosyal grubun üyelerine ulaşarak etkileşimde bulunmaya önem veren yorumlayıcı paradigmadır (Çıvak, B. ve Sezerel, 2018: 4). Araştırma deseni fenomenolojik desen ve kullanılan teknikte derinlemesine mülakattır. Nitel araştırmaların temel amacı algı ve deneyimlerin açığa çıkarılmasını sağlamaktır. Fenomenolojinin amacı da yaşanılan deneyimin anlamlandırılmasıdır. Fenomenoloji için özellikle uygun olan strateji katılımcıların amaçlı seçilmesidir (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020: 153, 167). Araştırma ortamı yüz yüze görüşme şeklinde olup, araştırma görüşmecilerinin belirlenmesinde amaçlı örneklemeden yararlanılmıştır. Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 01.07.2021 tarihli ve 243 sayılı kararı ile bu araştırmanın yapılmasının etik olarak uygun olduğuna dair onay alınmıştır. Aşağıda araştırmanın amaç ve önemi, araştırma sorusu, araştırmanın örnekleme, araştırma kapsam ve sınırlılıkları, araştırma yöntemi ve veri toplama tekniği, veri toplama süreci, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği, verilerin analizi, verilerin kodlanması ve kategorileştirilmesine ait bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın temel amacı, son dönemlerde kendisine tartışma alanı bulan sosyal belediyecilik kavramının, uygulayıcıları tarafından nasıl algılandığının tespit edilmesi, kavrama yönelik uygulamaların gerçekleştirilmesiyle ilgili sorunların belirlenmesi ve örnekleme olarak seçilen belediyenin, kavrama yönelik öz değerlendirilmesinin ortaya konulmasıdır. Bunun yanı sıra 2019 yılında ortaya çıkan ve tüm Dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisinin olumsuz ekonomik ve

sosyal etkilerinin giderilmesinde yerel yönetimlerin etkinliklerinin de tespit edilmesi bir diğer amacı oluşturmaktadır.

Literatür incelendiğinde sosyal belediyecilik kavramına yönelik olarak yapılan çalışmaların özellikle yakın tarihli çalışmalar olduğu görülmektedir. Bunda kavramın öneminin ülkemizde henüz yeni anlaşılıyor olmasının ve özellikle 2004 yılında gerçekleştirilen belediye reformunun etkisinin büyük olduğu düşünülmektedir. Yapılan çalışmalar farklı belediyelerin farklı sosyal belediyecilik uygulamaları üzerinden yapılan analizlere dayandığı için ortaya çıkan sonuçlar çeşitlilik arz etmektedir. Yapılan çalışmaların daha çok kurumların stratejik planları, performans programları ve kesin hesap belgeleri, yıllık faaliyet raporlarının incelenmesi ve sosyal belediyeciliğin daha çok sosyal hizmet ve sosyal yardım uygulamalarının verilerle irdelenmesi şeklinde olduğu görülmektedir. Yani yapılan çalışmaların büyük bir kısmı sosyal belediyecilik anlayışının mali kısmı üzerinden ele alınmış, belediyelerin bütçeleri ve faaliyet raporları doğrultusunda durum değerlendirmesi, sosyal hizmet ve yardım açısından mevcut durumunun verilerle ortaya konulması şeklinde gerçekleştirilmiştir (Toprak ve Şataf, 2009; Yaylı, 2009; Negiz, 2011; Aygen, 2014; Çelik, 2014; Yaman, 2014; Koç ve Ökmen, 2015; Yelboğa, 2017; Kocaoğlu, Aydoğan ve Akkuş, 2017; İpek ve Çıplak, 2019). Ancak çalışma metnimizde de belirtildiği üzere henüz literatürde net bir sosyal belediyecilik kavramının oturmamış olması sebebiyle her belediyenin farklı uygulamaları bu kapsamda yapıyor olması kavramın uygulayıcılar tarafından nasıl algılandığının da ortaya konulmasını önemli kılmıştır. Yapılan çalışmaların son yıllarda artışı da göz önünde bulundurulunca, kavramın oldukça ilgi görmeye başladığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar disiplinler arası bir çalışma konusu olsa da sosyal politika ayağında uygulama çıktılarının neler olduğu, bu uygulamaları sunan kişilerin algılarının ölçüldüğü bölümün ise eksik kaldığı görülmektedir. Bu bağlamda sosyal belediyecilik kavramının ortaya çıkış sürecinde de büyük etkisi

olan sosyal politika ve uygulamaları ile bağlantılı olan bu kavramının irdelenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışma ile birlikte bu alandaki eksikliğin giderilmesi amaçlanmaktadır. Sosyal belediyeçilik üzerine daha öncede belirtildiği üzere bazı çalışmalar yapılmış olsa da sosyal politika bağlamında sosyal belediyeçiliği uygulayanlara yönelik bir çalışma yapılmamış olması bu çalışmayı özgün kılmaktadır. Mülakatlardan elde edilen veriler MAXQDA 2020 paket programı kullanılarak analiz edilerek sosyal belediyeçilik alanında katkı sağlayan ilk çalışmalardan biri olmaktadır.

2.2. Araştırma Sorusu

Bu çalışmanın ana problemi; sosyal belediyeçilik kavramı uygulayıcıları tarafından nasıl algılanmaktadır? Ayrıca sosyal belediyeçilik olgusu uygulayıcılar tarafından kimin görevi olarak görülmektedir? Sosyal belediyeçilik uygulamalarında hangi kriterler ve hangi kitle dikkate alınmaktadır? Sosyal belediyeçilik uygulamalarına karşı yöneticilerin bakış açısı nasıldır? Sosyal belediyeçilik uygulamalarında diğer kurum ve kuruluşlarla nasıl bir iş birliği yürütülmektedir? Pandemi döneminde sosyal belediyeçilik uygulamaları nasıl evrilmiştir? Sosyal belediyeçilik uygulamalarında ne tür problemlerle karşılaşmaktadır? sorularına da cevap aranmaktadır.

2.3.Araştırmanın Örneklemi

Yapılan çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış olup bu yöntemde araştırma problemine uygun çalışma grubu bazı seçim kriterleri göz önünde bulundurularak seçilmektedir (Merriam, 2015: 76). Bu çalışmada katılımcılar örneklem olarak seçilen belediyenin sosyal belediyeçilik faaliyetleri kapsamında görevli olan birimlerde çalışan kişilerden belirlenmiş olup çalışma gönüllülük esasıyla gerçekleştirilmiştir.

Antalya ilinin büyükşehir olması, göç alan ve büyüyen bir şehir olması ve örneklemede kolaylık açısından seçilmiş olup, sosyal belediyecilik uygulamalarının sosyal politika ilişkisinde dezavantajlı grupların önemli bir yer tutması sebebiyle Antalya merkez ilçelerinden sosyo-ekonomik açıdan en düşük gelirli grubun genellikle yaşadığı bölge örneklem olarak seçilmiştir. Bu sebeple araştırma çalışma grubunu bu merkez ilçenin belediye çalışanları oluşturmaktadır. Mülakat yapılan belediye çalışanları, çalışma izni için görüşülen belediye yetkilisi tarafından sosyal belediyecilik ile bağlantılı olduğu belirtilen birimlerde çalışan görevlilerden çalışmaya katılmayı kabul eden 15 kişi olmuş ancak bir tanesi daha sonra görüşme için vaktinin olmadığını belirtmiş olup toplamda 14 belediye çalışanı ile mülakat yapılmıştır.

2.4.Araştırma Kapsam ve Sınırlılıkları

Çalışma da sosyal belediyecilik kavramı ve kavramın sosyal politika ilişkisine değinilerek bu kapsamda yapılan uygulamalar çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırma belirlenen belediyenin sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamında görevli olan personelden 6-9 Temmuz 2021 tarih aralığında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmede yer alan sorulara verilen cevaplardan elde edilen verilerle sınırlıdır.

2.5. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Tekniği

Araştırmanın ilk aşamasında konuya ilişkin literatür taraması gerçekleştirilmiş ve bu doğrultuda araştırma sorusu tanımlanmıştır. Araştırma sorusunun cevabına ulaşabilmek için nitel araştırma tekniğinden yararlanılmıştır. Nitel araştırmalar insanların tecrübelerinin birçok tema ve kaynak kullanılarak incelenmesini ifade etmektedir (Punch, 2016). Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül şekilde sunulmasına yönelik izlenen nitel bir

süreci ifade etmektedir. Nitel yöntemlerden en sık kullanılanı görüşme (mülakat) olup, görüşme insanların bakış açıları, deneyimleri, duyguları ve algılarını ortaya koymakta kullanılan güçlü bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 41-42). Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması araştırması yapılmıştır. Durum çalışması nitel çalışma içerisinde çalışmanın hem ürünü hem de nesnesi olabilecek bir desen türüdür (Creswell, 2020: 99). Durum çalışması belirli bir kişi, sosyal ortam, etkinlik ya da grup hakkında sistematik bir şekilde yeterli bilgi toplayarak, araştırmacıya öznenin nasıl işlediğini anlamasına imkân veren bir yöntem olarak ifade edilmektedir. Durum çalışması için yapılan görüşmelerde çalışma konusu özeldir ve çalışmaya dâhil edilen her birey, durumla olan özel bağları nedeniyle seçilmiştir. Betimleyici durum çalışmalarında incelenen durumun tekilliğine odaklanılarak başka durumlara uygulanabilecek çıkarımsal model geliştirmeye çalışılmaz (Berg ve Lune, 2019: 324- 334). Araştırma kapsamında veriler, nitel araştırma veri toplama tekniği olan görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Ayrıca katılımcılardan demografik bilgi formunu doldurmaları istenmiştir. Görüşmecilerin yanıtları doğrultusunda temel konuyla bağlantılı alt sorular sorma imkânı tanıdığı için yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi tercih edilerek görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme formu hazırlanırken konuya ilişkin literatür taranarak sorular uzman görüşü alınarak hazırlanmış ve ön görüşmeler yapılmıştır. Ön görüşme sonrasında belediye çalışanlarının sosyal belediyecilik algılarına, karşılaştıkları problemlere ve uygulamalara yönelik fikirlerine ilişkin soruları içeren görüşme formuna son hali verilmiştir

2.6. Veri Toplama Süreci

Katılmayı kabul eden toplam 14 görüşmeciyle yüz yüze görüşülmüştür. Görüşmelerin hepsi, görüşmecilerle yüz yüze olarak uygun oldukları mesai saatleri içinde çalıştıkları ofiste gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcıların

onayı ile ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış görüşmecilerden elde edilen ses kayıtları transkript edilerek çözümlenmiş ve yazılı dokümana dönüştürülmüştür. En kısa görüşme 13 dk., en uzun görüşme 119 dk. sürmüş olup toplamda 561 dk. görüşme yapılmıştır.

2.7. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenilirliği

Çalışmada güvenilirlik ve geçerliliği sağlamak için gerekli aşamalara dikkat edilmiştir. Çalışma sorularının güvenilir olup olmadığını belirlemek için beş kişiyle pilot görüşme yapılmıştır. Bu çalışma ile soruların katılımcılar tarafından doğru anlaşılıp anlaşılmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Görüşme sorularından sosyal belediyeciliğin faaliyetleri ve kapsamı ile ilgili olan sorularda tekrarlı türde soru olduğu anlaşılmıştır. Bu sorularda yeniden düzeltme yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Çalışmanın saha araştırması aşamasında görüşmecilere elde edilen verilerin sadece bilimsel çalışma kapsamında kullanılacağı ve bilgilerinin gizleneceği güvencesi verilmiştir. Görüşmeler öncesinde katılımcı isimleri alınmamış ve kimlik bilgilerinin kullanılmayacağı hususunda katılımcıların bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Çalışma sırasında her katılımcıya onam formu doldurtulmuş, çalışma bulguları kısmında da kişilerin isimleri kodlanarak sınıflandırılmıştır. Görüşme sorularının anlaşılır ve birbiriyle bağlantılı olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca görüşme sırasında araştırmacı tarafsız bir şekilde soruları yöneltmiştir. Çalışmada güvenilirliği artırmak için ses kayıtlarının metin haline dökülmesi sonrasında katılımcılara gösterilerek onayları alınmıştır. Çalışmada iç geçerliliği sağlayabilmek için görüşme formu hazırlanırken literatür taranarak bir kavramsal çerçeve oluşturulmuştur ve bu çerçeve kapsamında sorular belirlenmiştir. Çalışma sorularının kapsam geçerliliğini tespit etmek içinse sosyal bilimler alanından iki araştırmacının görüşü alınarak soruların sosyal belediyecilik uygulamaları kapsamındaki birimlerde çalışan personelin sosyal belediyecilik algısını ölçmeye yönelik olup

olmadığını değerlendirmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda her iki araştırmacıdan gelen öneriler doğrultusunda görüşme soruları gözden geçirilmiş ve son hali verilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerden bulgular kısmında doğrudan alıntılar verilmiştir. Katılımcıların demografik özellikleri verilerle örneklem ayrıntılı bir şekilde tanımlanmıştır. Mülakat verileri herhangi bir ekleme ve çıkarma yapılmadan doğrudan paylaşılmış olup araştırma verileri de yorumsuz ve tarafsız şekilde verilmiştir. Bunun yanı sıra dış geçerlik için veri toplama sürecinde daha önceden belirlenen temalara göre veriler sınıflandırılmış ardından da çalışma amacına uygun hale getirilerek yeni temalar oluşturulmuş ve çıktılar buna göre yorumlanmıştır. Ayrıca amaçlı örnekleme tekniği kullanılmış, araştırma süreci ve izlenen yollar, kullanılan veri toplama aracı, süreci ve yöntemi ayrıntılı bir şekilde verildikten sonra veri analizleri yine ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

2.8. Verilerin Analizi

Nitel araştırma verileri; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanması olmak üzere dört aşamada analiz edilmektedir. Bu çalışmada verilerin analizinde nitel veri analiz yazılımı MAXQDA 2020 programı kullanılarak, tematik, betimsel ve içerik analizi yapılmıştır. Betimsel analiz de amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmak olup bu analizde elde edilen veriler daha önce belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 239-240, 243). İçerik analizi, desen, tema, varsayım ve anlamlar çıkarma çabasında belirli miktarda materyalin dikkatli, ayrıntılı ve sistematik bir şekilde incelenip yorumlanmasıdır (Berg ve Lune, 2019: 344). Bunun için toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması ardından bu kavramlara göre mantıklı bir şekilde düzenlenmesi ve veriyi açıklayan temaların belirlenmesi gerekmektedir (Yıldırım

ve Şimşek, 2018: 242). İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelebilir bir tekniktir. İçerik analizi bir metin/metinlerden oluşan bir kümenin içinde belli kelimelerin veya kavramların varlığını, anlamlarını ve ilişkilerini belirler ve analiz ederek metinlerdeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunur (Büyüköztürk vd., 2019: 259).

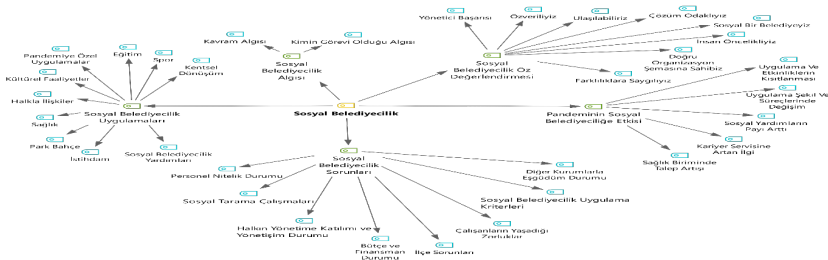
2.9. Verilerin Kodlanması ve Kategorileştirilmesi

Elde edilen verilerin tanımlanma, sınıflandırma ve yorumlanma aşamasında kodlama ve kategorileştirme aşamaları karşımıza gelmektedir. Kod oluşturma nitel veri analizinin merkezini oluşturmakta olup burada araştırmacılar ayrıntılı tanımlamalar oluşturmakta, temalar veya boyutlar geliştirmekte, kendi görüşlerinin veya literatürdeki farklı bakış açılarının doğrultusunda bir yorum yapmaktadır. Kodlama süreci metin ya da görsel verileri küçük bilgi kategorileri halinde toplanarak çalışmada kullanılan farklı veri tabanlarından gelen kod için kanıt aramayı ve sonra koda bir etiket vermeyi içermektedir. Veri tabanı büyüklüğü önemli olmaksızın genel olarak 25-30 kategoriden daha fazlası geliştirilmemekte ve sonunda anlatıyı yazmak için kullanılacak beş ya da altı temaya indirgenmeye ve birleştirilmeye çalışılmaktadır. Nitel araştırmada temalar ortak bir fikir oluşturmak için bir araya getirilmiş birkaç koddan oluşan geniş bilgi birimleridir (Creswell, 2020: 186, 189). Tematik kodlama işlemi olarak da adlandırılan bu aşamada ilk kısımda ortaya çıkan kodlardan yola çıkılarak verileri, genel düzeyde açıklayabilen ve kodları belirli kategoriler altında toplayabilen temaların bulunması gerekmekte olup bunu yapabilmek içinse öncelikli olarak kodlar bir araya getirilerek incelenmekte ve ortak yönler bulunmaya çalışılmaktadır. Yani ortaya çıkan kodların benzerlik ve farklılıklarının belirlenerek birbiriyle ilişkili olan kodları bir araya getirebilen temalar belirlenmektedir (Karataş, 2017: 81). Çalışmada betimsel analiz çerçevesi

oluşturularak kodlar belirlenmiş, kavramlar ana ve alt temalara ayrılmış ve bunlar arasında ilişkiler kurularak temalar düzenlenmiş elde edilen çıktılar yorumlanmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde bireysel görüşmeler sonucu elde edilen verilerin tamamı tematik, betimsel ve içerik analizi doğrultusunda değerlendirilmiştir. MAXQDA 2020 programında analizi yapılan bulgular “Sosyal Belediyecilik Algısı”, “Sosyal Belediyecilik Uygulamaları”, “Sosyal Belediyecilik Sorunları”, “Pandeminin Sosyal Belediyeciliğe Etkisi” ve “Sosyal Belediyecilik Öz Değerlendirilmesi” adı altında beş ana temada sunulmuştur. Çalışmada sayfa kısıtı olması sebebiyle görüşme çıktıları temalar ile özetlenmeye çalışılmıştır.

Şekil 1: Sosyal Belediyecilik Temaları

MAXQDA 2020 programında görüşmeciler G1, G2, G3...G14 şeklinde tanımlanmıştır.

4.1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Çalışanların Demografik Bilgileri

	Yaş	Cinsiyet	Eğitim Durumu	Çalıştığı Birim
G1	45	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G2	40	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G3	29	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G4	52	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G5	45	Kadın	Lisans	Sağlık İşleri Müdürlüğü
G6	40	Erkek	Lisans	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
G7	53	Erkek	Lisans	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
G8	43	Erkek	Lisans	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
G9	47	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G10	39	Erkek	Lisans	Park ve Bahçeler Müdürlüğü
G11	50	Kadın	Ön Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G12	34	Kadın	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G13	23	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G14	29	Kadın	Lisans	KEDAP

Tablo 1 incelendiğinde görüşmecilerin sadece bir tanesinin ön lisans mezunuyken geri kalanın tamamının lisans mezunu olduğu görülmektedir. Görüşmecilerin yaş durumuna baktığımızda ise belediye çalışanlarının yaş dağılımı ağırlıklı olarak 40 yaş üzeri görülmele birlikte genç bireylerin de kadroda yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı erkektir.

4.2. Sosyal Belediyecilik Algısı

Katılımcılarla yapılan görüşme verilerinin değerlendirilmesi sonrası elde edilen ilk tema olan sosyal belediyecilik algısıyla ilgili ortaya çıkan tema “kavram algısı” ve “kimin görevi olduğu algısı” olarak iki alt tema altında verilmiştir.

Sosyal belediyecilik sorunlarından biri olan kavram kargaşası, belediyelerin sosyal belediyeciliği nasıl anladıklarıyla yakından ilgilidir. Çünkü bazı belediyeler sosyal belediyecilik uygulamalarının merkezi yönetim tarafından gerçekleştirilmesi gerektiği kanısındadır. Bu nedenle bu tür hizmetlerin sunumunu üstlenmedikleri görülmektedir. Diğer belediyeler ise sosyal belediyecilik kavramını kendi görevleri olarak görmekte, bu tür hizmetlerin çeşitliliğini artırmaktadır.

Sosyal belediyecilik algısının belediyenin ikincil hizmetleri, kamu kaynaklarının adaletli şekilde halka ulaştırılması, vatandaşın ihtiyaç ve taleplerine yönelik gerekli hizmetler, yardımlar, klasik belediyeciliğin dışındaki anlayış, sosyal yaşam alanları oluşturma, yaşam standartlarının iyileştirilmesi üzerinden anlaşıldığı çalışmada görülmüştür.

Sosyal belediyecilik algısı ana temasına ait frekans değerleri incelendiğinde sosyal belediyeciliğin en çok yardımlar üzerinden anlaşıldığı sonrasında kamu kaynaklarının adaletli şekilde halka ulaştırılması ve vatandaşın ihtiyaç ve taleplerine yönelik gerekli hizmetler olarak algılandığı görülmektedir. Bu durumun bölgenin sosyo-ekonomik açıdan yetersizliğinin yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sosyal politika uygulamalarının kimin görevi olduğu alt temasının frekans değerlerine bakıldığında ise en çok sosyal devletin yerele olan uygulaması (yerelin görevi) görüşünün benimsendiği dikkat çekmektedir. Yerelin görevi olduğu görüşünü benimseyenlerin ise bu durumu en çok, yerel yönetimlerin halka daha yakın olmasından dolayı benimsedikleri anlaşılmaktadır.

Sosyal belediyecilik kavram algısı ana temasının alt temalarına ait görüşmecilerin ifadelerine genel olarak baktığımızda kavramın çoğunlukla sosyal yardımlar üzerinden algılandığı görülmektedir. Bunun yanı sıra sosyal

belediyeciliğin kimin görevi olduğu konusunda ise görüşmecilerin çoğunluğunun, sosyal belediyeciliğin yerel yönetimlerin görevi olarak gördüklerini söyleyebiliriz. Bu çerçevede görüşmeciler, sunulan hizmetleri, belediyenin kendi görev ve sorumlulukları içinde görmektedir. Sosyal belediyecilik kavram algısı ve kimin görevi olduğu alt temasına ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerden birisine ait betimsel örnek aşağıda verilmiştir.

G7: “Sosyal belediye deyince; kamu kaynaklarının adaletli dengeli ve eşit bir şekilde halka ulaştırılması ve halkın ihtiyaçlarını gözetecek şekilde harcanması ve yerine getirilmesini düşünüyorum.”

4.3. Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Görüşmecilerin, kurumlarının sosyal belediyecilik uygulamalarıyla ilgili bilgi ve görüşleri “Eğitim”, “Halkla İlişkiler”, “Kentsel Dönüşüm”, “Kültürel Faaliyetler”, “Park Bahçe”, “Spor”, “Sağlık”, “Pandemiye Özel Uygulamalar”, “İstihdam” ve “Sosyal Belediyecilik Yardımları” olmak üzere on altı tema altında verilmiştir. Ancak “Sosyal Belediyecilik Yardımları” alt teması ise çalışmada ayrı bir önem arz etmesi sebebiyle bir sonraki bölümde ayrı olarak verilmiştir.

Sosyal belediyecilik uygulamaları temasına ilişkin kodların frekans değerlerine bakıldığında öncelikli olarak sağlık uygulamalarına yönelik bildirimlerin fazla olduğunu görmekteyiz. Sağlık uygulamalarına baktığımızda ise daha çok sağlık merkezi ve evde sağlık hizmetine yönelik uygulamaların uygulandığını görmekteyiz. Sonrasında en fazla vurgu yapılan uygulamanın ise pandemi döneminde yapılan uygulamalar olduğu görülmektedir. Bu uygulamalara baktığımızda özellikle maske ve dezenfektan yardımıyla gıda yardımları daha fazla vurgulanmaktadır.

Genel manada yapılan sosyal belediyeçilik uygulamalarında sağlık uygulamalarının ardından rutinde gelen uygulamalara baktığımızda istihdamın ön plana çıktığını görülmektedir. İstihdam ile ilgili uygulamalarda ise kariyer ofisinin etkin bir şekilde kullanıldığını ardından insanların istihdamını artırmaya yönelik olarak ise AKMEK' den yardım alındığı ifadeler yansımaktadır. Yine kadın kooperatifleri ve vakıf aracılığıyla da istihdamı artırmaya yönelik çalışmalar bu kapsamda belirtilmiştir. Sonrasında ise eğitim uygulamaları ve kültürel faaliyetlere dikkat çekildiğini görmekteyiz. İlçenin genç nüfusunun ağırlıkta olduğunu belirten görüşmeciler yapılan eğitim ve kültürel faaliyetlerin daha çok genç nüfusun niteliklerinin gelişmesine yönelik olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Farklı birimlerde çalışan görüşmecilerin ağırlıklı olarak kendi alanlarındaki sosyal belediyeçilik uygulamalarına hâkim olduğu görülmektedir. Dokuz alt temada kategorilendirilen sosyal belediyeçilik uygulamalarına ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi ne yönelik bir örnek aşağıda verilmiştir. Eğitime yönelik olarak ;

G14: *“Başkanımız kreşler olsun AKMEK’ler olsun mesleki eğitim kursları özellikle bu konularda taleplere hep belli semtlerde yapmaya çalıştık. Özellikle kültürel etkinlikler eğitim alanında çocuklarımızı ön planda tutmaya çalışıyoruz gençler de aynı şekilde. Çünkü gençler ve çocuklarımız bizim geleceğimiz diye düşünüyorum.”*

Kocaoğlu vd. (2017: 165-167)'nin çalışmasında da Keçiören Belediyesinin sosyal belediyeçilik faaliyetlerini incelemiş danışma merkezlerinden aile merkezlerine kadar farklı alanlarda yapılan uygulamaları sıralamıştır. Bir başka çalışma da Alan ve Güven (2019)'de Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik uygulamalarını karşılaştırmış ve meslek edindirme kurslarından, doğal hayatı koruma çalışmalarına ve çocuk hakları birimi uygulamasına kadar pek çok farklı faaliyeti sıralamıştır. Bu şekilde farklı sosyal belediyeçilik uygulamalarını inceleyen çalışmalar genel olarak ele alındığında daha çok ihtiyaç sahibi kişileri meslek edindirme, ihtiyaçlarının

karşlanması, park ve bahçe uygulamaları gibi ortak noktalarda bulunduğu görülmektedir. Ancak sosyal belediyeciliğin daha çok sosyal yardım ayağı ağırlıklı olan bu çalışmaların dışında her belediyenin kendi coğrafi bölgesini ve kültürel yapısını dikkate alan farklı çalışmalar yaptığı da görülmektedir.

Bölge halkının gelir seviyesinin düşük olması eğitim, sağlık gibi konulara yeterli bütçeyi ayıramamaya neden olmaktadır. Bu sebeple sağlık desteklerinin ön planda olması ve yeterli eğitim alamamamın sonucu olarak ortaya çıkan işsizliğin giderilmesinde desteğe ihtiyaç duyulması beklenen bir durumdur ki bu beklentiler çalışma çıktılarında da kendini göstermiştir. Esen ve Uslu'da (2021: 76) sunulacak sosyal belediyecilik hizmetlerinin vatandaş profiline ve tercihlerine uygun biçimde çeşitlendirilmesi gerektiğini önermekte olup bu öneri çalışma çıktımız ile de uyumludur.

4.4. Sosyal Belediyecilik Yardımları

Sosyal Belediyecilik yardımları alt temasına ilişkin kodların frekans değerlerine bakıldığında 14 görüşmeciden 13 tanesinin yapılan yardımlarla ilgili geri bildirimlerde bulunduğunu görmekteyiz. Süreçle ilgili olarak 12 görüşmeci, öncelikle ilgili olarak ise 10 görüşmecinin açıklamalarda bulunduğunu, bu sayede sosyal belediyecilik yardımlarıyla ilgili personel hangi birimde çalışırsa çalışsın bir geri bildiriminin olduğunu, süreci anlattığını görmekteyiz.

Yapılan yardımların olumlu ya da olumsuz yönlerine dair geri bildirimlere baktığımızda ise çalışanların büyük bir çoğunluğu yapılan yardımlardan olumsuz çıktılarının elde edildiğini düşünmektedir.

Sosyal belediyecilik anlayışı içinde önemli bir konumda olan sosyal belediyecilik yardımları, daha çok aynı yardımlar üzerinden ele alınmış olup konuyla ilgili görüşmecilerin ifadelerine yer verilmiştir. Görüşmelerin geneline bakıldığında,

yapılan aynı yardımların geniş bir çeşitliliğe sahip olduğunu söylemek mümkündür. Yapılan yardımlara bakacak olursak sosyal belediyeçilik anlayışına sahip belediyelerde var olan uygulamalar (gıda yardımı, ev eşyası yardımı, kırtasiye yardımı, giyecek yardımı, yakacak yardımı, engellilere yönelik teçhizat yardımı, medikal yardım vb.) bulunmaktadır. Görüşmecilerin ifadelerinin değerlendirilmesi sonucu örneklem belediyenin, sosyal belediyeçilik yardımları çerçevesinde dezavantajlı bireylerin ihtiyaç duyduğu ve duyabilecekleri yardımların hemen hemen hepsini karşılamaya çalışan bir belediye olduğu çıkarımı yapılmaktadır. Görüşmecilerden elde edilen bir betimsel açıklama örneği aşağıda verilmiştir.

G1: “Öncelikle ihtiyaç sahiplerini belirlerken, bize ihtiyaç sahiplerinin muhtarlar aracılığı ya da vatandaşların kendilerinin müracaat etmesi ya da komşunun müracaat etmesi noktasında ihtiyaç sahiplerinden haberdar oluyoruz. Müracaatlar alındıktan sonra tespit noktasına geliyoruz. Arkadaşlarımız müracaat sahiplerinin evlerine giderek gelir durumlarıyla alakalı formlarımız var. O formları dolduruyorlar birbir görüşerek vatandaşla. Bu formlarda; ailede kaç kişinin yaşadığı, ailenin demografik özellikleri ve aileye eve giren parayla alakalı ailede kaç kişi çalışıyor, ailede kaç tane öğrenci var, kaç kişi yaşıyor, engelli var mı, ailenin otomobili var mı ya da başka herhangi bir yerde Türkiye sınırları içerisinde herhangi bir gayrimenkule sahip mi bununla alakalı bilgiler alınıyor. Bu bilgiler alındıktan sonra bu formlar yardım tespit komisyonuna sunuluyor. Komisyon da gerekli değerlendirmeleri yaptıktan sonra yardımın yapılması veya yapılmaması noktasında kararını veriyor. Sosyal yardımların adreslere ulaştırılması belediye personelimiz tarafından yapılmakta ev adreslerine bırakılıyor.”

Örneklem belediye de bu yardımlar sosyal belediyeçilik kapsamında yapılırsa da dünyada ki örneklere baktığımızda bu yardımların (özellikle sosyal yardımlar) belediyelerin görevleri kapsamında sayıldığı da görülmektedir. Örneğin Hollanda’da kişiye özel yardımların sağlanmasını, ek ödeneğe hak kazanan kişilere desteği ve mali bağımsızlıklarını yeniden kazanmaya çalışan kişilere destek verilmesi belediyenin sorumluluğu kapsamında sayılmaktadır (Blommesteijn vd., 2012: 621). Bu sebeple belediyeçilik uygulamalarının kapsam, içerik ve sorumlulukları farklılık içerse de daha önceden merkezi yönetim tarafından yürütülen bu tür süreçlerin artık tüm dünyada belediyeler aracılığı ile sürdürülmeye başlandığını söyleyebiliriz.

4.5. Sosyal Belediyecilik Sorunları

Görüşmecilerin, sosyal belediyecilik sorunlarıyla ilgili bilgi ve görüşleri “ilçe sorunları”, “çalışanların yaşadığı zorluklar”, “personel nitelik durumu”, “diğer kurumlarla eşgüdüm durumu”, “halkın yönetime katılımı ve yönetim durumu”, “bütçe ve finansman durumu”, “sosyal tarama çalışmaları”, “sosyal belediyecilik uygulama kriterleri” olarak sekiz alt tema altında verilmiştir.

Sosyal belediyecilik uygulamaları bağlamında çalışan personelin, en büyük problem olarak yoğun göçü gördüğünü, ardından işsizlik ve ilçe halkının yeterli bilinç düzeyine sahip olmamasını vurguladığını görmekteyiz. Bu temel problemlerle ortaya çıkan kadına şiddet, ilçenin büyüklüğü, gecekondü bölgesi olması problemleri gibi süreçleri getirmektedir.

Görüşmelerden elde edilen verilere göre hizmet sunumunda yaşanan sorunlar ve görüşmecilerin bireysel yaşadığı zorluklar halinde iki kategori altında toplanılmıştır. Görüşmecilerin yaşadığı zorluklara ilişkin kodların frekans değerlerine bakıldığında sosyal belediyecilik uygulamaları bağlamında çalışan personelin, yapılan işe yönelik yaşadığı zorluklar ile ilgili en büyük problemin, yardımların ve taleplerin yoğun olması daha sonrasında ise yapılan yardımların suiistimal edilmesi dikkat çekmektedir. Görüşmecilerin yaşadığı zorluklara ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerden betimsel bir örnek aşağıda verilmiştir.

G2: “Burada karşılaştığımız zorluk ihtiyaç sahibi olmayan vatandaşların kendilerini ihtiyaç sahibi gibi hissedip bize başvurmaları. Biz bunları vatandaşlarımızı her başvurunu belli kriterler koyarak belli kriterler ölçüsünde değerlendirerek inceleme yapıyoruz. Bu süreç bizim için bir zaman alıyor. İhtiyaç sahibi olmayan vatandaşlar başvurduğu zamanda gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşırken uzun zaman geçiyor. Bu bizim için bir dezavantaj.

Yapılan işe yönelik yaşanan zorluklar arasında ilçe insanının, sunulan sosyal belediyecilik uygulamalarına karşı memnuniyetsiz olması ve yardım tespit

sürecinin uzaması problemleri de ardından yaşanan problemler olarak belirlenmiştir.

Bireysel yaşama yönelik zorluklara ait frekans değerlerine baktığımız zaman görüşmecilerin maaş tatminiyetinin sağlandığını görmekteyiz. Görüşmecilerden bazıları ise aldıkları ücretin, asgari ücret seviyesinin üzerinde olduğunu fakat alım gücü noktasında çok yeterli bulmadıklarını ifade etmektedirler.

Belediye personel nitelik durumu alt temasına ait frekans değerlerine baktığımızda uzman personelin yeterliliği ya da yetersizliğiyle ilgili farklı görüşler olmakla beraber personel niteliğini etkileyen hizmet içi eğitime baktığımızdaysa hizmet içi eğitim varlığı dikkat çekmektedir. Hizmet içi eğitimlerin verilmesinin uzman personelin yeterliliğini sağlayıp sağlamadığı ise ayrı bir değerlendirme konusu olabilmektedir.

Sosyal belediyecilik sorunlarından biri olan diğer kurumlarla eşgüdüm eksikliği sosyal belediyecilik uygulamalarının yürütülmesi sürecinde görev çakışması gibi ya da aynı hizmetin ya iki kurum tarafından verilmesi ya da hizmetin iki kurum tarafından da verilmemesi gibi sorunlara yol açmaktadır. Diğer kurumlarla eşgüdüm durumuyla ilgili frekans değerlerine bakıldığında ise görüşmecilerin tamamının diğer kurumlarla uyumlu çalıştıkları noktasında hem fikir olduğu dikkat çekmektedir.

Halkın yönetime katılımı ve yönetişimi durumu alt temasına ilişkin frekans değerlerine baktığımızda görüşmecilerin büyük çoğunluğu, halkın yönetime katıldığı belirtilirken yine de katılımın dolaylı bir şekilde gerçekleşmesi, katılımın yetersiz olması ve yönetime katılım noktasında fırsat ve isteğin olmadığı düşünceleri ise sonrasında vurgulanmaktadır.

Halkın bilinç düzeyindeki yetersizlik ya da halkın ilgisizliği gibi durumlar halktan yeterli geri bildirim alınmasına imkân vermemekte olduğu görülmektedir. Bu durumu kolaylaştırabilmek için bazı profesyonel desteklerle halkın belediye hizmetlerinden memnuniyetine veya taleplerine yönelik bazı çalışmalar yürütülebilmektedir. Örneğin Samkar ve Alpu (2013: 1629) kurdukları matematiksel model yardımıyla, Eskişehir halkının belediye hizmetlerinden genel olarak memnuniyetini etkileyen tüm faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörlerin belediye hizmetlerinden memnuniyet dereceleri üzerinde ne kadar etkili olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Bütçe ve finansman durumu alt temasına ait frekans değerlerine baktığımızda görüşmecilerin büyük bir çoğunluğunun sosyal belediyecilik yatırımları için yeterli finansmana sahip olduklarını ve sosyal yardımların, belediye bütçesinde yeterli bir paya sahip olduğunu vurguladıklarını görmekteyiz. Sonrasında ise en çok vurgulanan durumun ise belediyenin borçsuz bir belediye olduğu dikkat çekmektedir. Yatırımlar için daha fazla finansman ayrılabilir görüşünü belirten görüşmeciler ve belediyenin denk bir bütçeye sahip olduğunu belirten görüşmeciler ise diğer vurgulanan görüşler olarak yer almaktadır. Belediyenin denk bir bütçeye sahip olmasının sıkı bir mali disiplinden kaynaklandığı görüşü ise vurgulanan diğer bir durum olarak görülmektedir.

Görüşmeciler belediyenin bütçe ve finansman yeterliliği konusunda bir sorun yaşamadığı, sosyal yardımlara ayrılan bütçenin taleplere göre belirlendiğini ifade etmektedirler. Ayrıca bütçenin yetmediği pandemi gibi olağanüstü durumlarda birimler arası bütçe aktarımı yapılarak bu sorunu çözdükleri ifadelerinde yer almaktadır. Görüşmecilerden bazıları ise ilçenin büyük olması ve yatırım alanlarının çok geniş olmasından dolayı bütçenin daha fazla olması gerektiğini, bundan dolayı gelebilecek diğer talepler karşısında yetersiz kalabildiklerini ifadelerinde vurgulamaktadırlar.

Sosyal belediyecilik uygulamalarının sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için bölge halkının ihtiyaç tespiti önem arz etmektedir. Bu çerçevede bölge halkının ihtiyacının tespiti için bölge halkının bilgilerinin toplanıp sistematik bir şekilde kaydedilmesi, ihtiyaçların etkin ve doğru bir şekilde belirlenmesinde önemli bir role sahiptir. Bu konuyla ilgili belediyeler, sosyal doku çalışmaları ya da sosyal taramalar yaparak halkın sosyo-ekonomik seviyesini belirlemektedirler. Sosyal tarama çalışmaları alt temasına ait frekans değerlerine bakıldığında ilçe halkının bilgilerinin toplanmasının çoğunlukla iletişim merkezi aracılığıyla daha sonra ise müracaat formları aracılığıyla gerçekleştiğini görmekteyiz. Bu konuyla ilgili bilgi sahibi olmayan görüşmecilerin olduğu da görülmüştür.

Belediyenin sosyal belediyecilik uygulama kriterleri alt temasına ait frekans değerlerini incelediğimizde belediyenin sosyal belediyecilik uygulama kriterlerine sahip olup bu kriterler arasında en çok ilçe halkından gelen taleplerin dikkate alındığı anlaşılmaktadır.

4.6. Pandemi ve Sosyal Belediyeciliğe Etkisi

Görüşmecilerin, pandemi ve sosyal belediyeciliğe etkisi ilgili bilgi ve görüşleri “kariyer servisine artan ilgi”, “sağlık biriminde talep artışı”, “sosyal yardımların payı arttı”, “uygulama ve etkinliklerin kısaltılması”, “uygulama şekil ve süreçlerinde değişim” olarak beş alt tema altında verilmiştir.

Pandemi ve sosyal belediyeciliğe etkisi ana temasına ait frekans değerlerine baktığımızda uygulama ve etkinliklerin kısıtlanması, en çok vurgulanan değişim olduğu dikkat çekerken sosyal belediyecilik uygulamalarının uygulama şekil ve süreçlerinde meydana gelen değişimlerin ise ikinci en çok vurgulanan değişim olduğunu görmekteyiz. En çok vurgulanan diğer bir değişimin ise sosyal yardımların payında meydana gelen artış olduğu anlaşılmaktadır. Pandemi ve

sosyal belediyeciliğe etkisi ana temasına ilişkin bazı görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesine bir örnek aşağıda verilmiştir.

G11: *“Pandemiden önce çok daha güzel belediyecilik yapılıyordu çok daha rahat. Ev temizliklerine gidiliyordu, taziyelere gidilip dualarımızı okuyorduk, aileyle daha samimi bir şekilde baş sağlığı diliyorduk, bayramlarda çocuklar giydiriliyordu, teravihler kılınyordu, hep beraber başkanımızın kendisi de teravih namazını kıldığı camiler vardı. Şerbet dağıtılıyordu yani daha güzeldi pandemiden önceki belediyecilik. Şuan her şey kısıtlamalı tabi ki.”*

4.7. Sosyal Belediyecilik Öz Değerlendirmesi

Görüşmecilerin, sosyal belediyeciliğe yönelik öz değerlendirme yapımları istenmiş ve bu doğrultudaki görüşleri “doğru organizasyon şemasına sahibiz”, “farklılıklara saygılıyız”, “sosyal bir belediyeyiz”, “ulaşılabiliriz”, “yönetici başarısı”, “çözüm odaklıyız”, “özveriliyiz” ve “insan öncelikliyiz” olarak sekiz alt tema altında verilmiştir.

Sosyal belediyecilik öz değerlendirmesi ana temasına ait frekans değerlerine bakıldığında en çok vurgulanan alt temanın yönetici olduğu görülmekte ve bunda yöneticinin sosyal belediyeciliğe olumlu bakış açısı ve yönetici başarısı vurgulanmaktadır. Yöneticiye ait vasıfların oldukça fazla vurgulanması, belediyenin sosyal belediyecilik anlayışının oluşmasında yöneticinin ana faktör olduğu düşüncesini destekler niteliktedir.

Bir yerde siyasi partilerin lider temsili konumunda olan belediye başkanlarının yöneticili vasıflarının ön planda olması sadece bu çalışmanın değil genelin bir yansımasıdır da denilebilir. Örneğin 2003 yılı itibariyle, özellikle Buenos Aires banliyölerindeki belediyeler, ulusal hükümetle kurdukları ilişkinin dinamikleri nedeniyle belediye başkanı figürünü merkeze alan siyasi yapılar olarak güçlenmektedir (Mango, 2020: 97). Bu durum yöneticinin ön planda olması halinin sadece örneklem belediye de değil dünya örneklerinde de görüldüğünün bize göstermektedir.

Belediyenin sosyal bir belediye olduğu görüşü ise en çok öne çıkan ikinci görüş olarak yer almaktadır. Kurumları için sosyal belediyeçilik performansına yönelik 1 ile 10 arasında bir değer istendiğinde ise en çok on üzerinden dokuz puan verdikleri sonrasında ise sekiz puan verdikleri görülmektedir.

Görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesiyle birlikte sosyal belediyeçiliğe yönelik kelime bulutu analizi yapılmıştır. Görüşmecilerden elde edilen transkriptlerde iki harf ve daha üzeri kelimeler analiz kapsamına konulmuş ve karşımıza sayıca en çok kullanılan kavramın “sosyal” olduğu görülmüştür.

Şekil 2: Sosyal Belediyeçiliğe Yönelik Kelime Bulutu

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yoksulluk kavramı her dönem bir problem olarak karşımıza çıksa da özellikle Sanayi Devrimi sonrasında neredeyse önü alınamaz bir problem olarak tüm toplumların ana konusu olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Kitlesele yoksullukların ortaya çıkması, gönüllülük esaslı yardımlarla yoksulluğun sürdürülemez olduğunu gözler önüne sermiş ve çözüm önerisi olarak sosyal politika uygulamaları faaliyete geçirilmiştir. Ancak özellikle 1970'lerden sonra etkinliği azalan merkezi devlet olgusunu zamanla yerelde uygulama alanı bulan sosyal belediyeçilik kavramı doldurmaya çalışmıştır. Ancak kendi içinde de kavram bütünlüğü ya da uygulama tekliği olmaması sebebiyle bazı problemler yaşa da yoksulluğun azaltılmasında önemli bir görev edinmiştir.

Literatürde yoksulluk ve sosyal belediyecilik arasında kurulmuş olan bu bağın sahadaki uygulama yansımalarını görmek amacıyla oldukça fazla göç alan bir büyükşehir olan Antalya'nın sosyo-ekonomik bakımdan en yoksul merkez ilçesinin yerel yönetim birimi olan belediyesi örneklem olarak seçilmiştir. Sosyal belediyecilik uygulamalarında görevli olan çalışanlarla yapılan mülakatlar sonrasında elde edilen veriler MAXQDA nitel analiz programı ile analiz edilmiş ve aşağıdaki çıktılarına ve bunun sonucunda da önerilere ulaşılmıştır.

Sosyal belediyecilik kavram algısına baktığımızda görüşmecilerin kavramı çoğunlukla sosyal yardımlar üzerinden algıladığı görülmektedir. Bunun yanı sıra sosyal belediyeciliğin kimin görevi olduğu konusunda ise görüşmecilerin çoğunluğunun, sosyal belediyeciliğin yerel yönetimlerin görevi olarak görmekte ve sundukları hizmetleri, belediyenin kendi görev ve sorumlulukları içinde görmekte. Farklı birimlerde çalışan görüşmeciler kavramı kendi birimleri üzerinden algılamakta ve tanımlamakta olup ağırlıklı olarak kendi alanlarındaki sosyal belediyecilik uygulamalarına hâkimdirler.

Görüşmecilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda sosyal belediyecilik yardımları daha çok aynı yardımlar üzerinden yapılmakta olup en çok talep edilen yardımın gıda yardımı olduğu görülmektedir. Dezavantajlı bir bölge olması nedeniyle bölge insanının öncelikleri arasında önce temel ihtiyaçlar sonrasında ise sosyal ihtiyaçların olduğu dikkat çekmektedir. Uygulamalara bakıldığında ise sağlık uygulamalarına yönelik bildirimlerin ardından istihdama yönelik ifadelerin daha fazla olduğunu görmekteyiz. Sunulan hizmetlerin ise bir plan dahilinde olmakla birlikte özellikle vatandaş talebine göre belirlendiğinin tüm görüşmeciler tarafından ifade edilmiş olması yerel yönetim tarafından vatandaş talebinin önemsendiğini göstermektedir.

Görüşmeciler, işe yönelik yaşanan zorluklar olarak yardımların ve taleplerin yoğun olmasını ifade ederken işe yönelik yaşanan zorluklar arasında ilçe insanının, sunulan sosyal belediyeçilik uygulamalarına karşı memnuniyetsiz olması ve yardım tespit sürecinin uzaması problemleri dikkat çekmiştir. Her ne kadar görüşmeciler maaş memnuniyetlerini ağırlıklı olarak belirtse de ayrıca çalıştıkları bölümlerle ilgili bilgilerinin güncel tutulması ve personel niteliklerinin geliştirilmesi için hizmet içi eğitimler verilse de uzman personel yetersizliği ile de artan bu durumun giderilmesi ve hizmet sunumunun daha etkin ve doğru bir şekilde gerçekleşebilmesi için kurumun daha fazla uzman personel çalıştırmasının gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Bu açıdan belediyenin personele yönelik hizmet içi eğitimler vermesi bu durumu önemsediklerinin göstergesi olarak kabul edilse de hizmet kalitesi ve personel verimliliği açısından uzman personel sayısının artırılması gerektiği görülmektedir.

Özellikle yoksulluğun çok yaşandığı bölgelerle karakterize olan göç, şiddet ve suçun yanında halkın yönetime katılımının azlığı da yine çalışmanın çıktılarında görülmektedir. Görüşmecilerin büyük çoğunluğu, halkın yönetime katıldığı belirtilirken yine de katılımın dolaylı bir şekilde gerçekleşmesi, katılımın yetersiz olması ve yönetime katılım noktasında fırsat ve isteğin olmadığı düşünceleri ise sonrasında vurgulanmaktadır. Yöneticilerin sürekli halkın içinde olması ve belediyeye gelen tüm vatandaşın derdini anlatabileceği bir danışma noktasının olması ve sosyal medya aracılığıyla hızla problemini belirtebilmesi bu problemi kısmen çözmek için yaratıcı bir yaklaşım olarak görülmüştür.

Pandemi ve sosyal belediyeçilik arasındaki ilişkiye baktığımızda uygulama ve etkinliklerin kısıtlanması ile sosyal yardımların payında meydana gelen artış dikkat çekmektedir. Bu süreçte yardımlarda bir sorun yaşanmamasının temel nedeni olarak sosyal belediyeçilik yatırımları için yeterli finansmana sahip olunması ve sosyal yardımların, belediyenin bütçesinde yeterli bir payının olması

gerekçe olarak gösterilmiştir. Her ne kadar örneklem alınan belediye açısından olumlu bir durum olsa da genelde belediye bütçelerinden sosyal belediyecilik için ayrılan payın yeterli düzeyde olmadığı bilinmektedir. Bu sebeple sosyal belediyecilik için bütçeden daha fazla payın ayrılması elzemdir.

Yapılan yardımların miktarından daha çok doğru kişiye yardım yapılması daha önemlidir. Bu sebeple sosyal doku çalışmaları bu tespitler için önem arz etmektedir. Sosyal tarama çalışmaları alt temasına ait frekans değerlerine bakıldığında ilçe halkının bilgilerinin toplanmasının çoğunlukla iletişim merkezi aracılığıyla daha sonra ise müracaat formları aracılığıyla gerçekleştiğini görmekteyiz. Ancak her ne kadar maliyetli olsa da özellikle pandemi gibi dönemlerde can kurtarıcı olabilen daha profesyonel bir uygulamaya ihtiyaç vardır. Bunun için belediyeler “coğrafi bilgi sistemi” ve “kent bilgi sistemi” hazırlayıp ardından “sosyal doku envanteri” hazırlayarak bu süreci daha profesyonel bir şekilde yürütülmelidir.

Sosyal belediyecilik öz değerlendirmesi ana temasında en çok vurgulanan alt temanın yönetici olduğu görülmekte ve bunda yöneticinin sosyal belediyeciliğe olumlu bakış açısı ve yönetici başarısı vurgulanmaktadır. Yöneticiye ait vasıfların oldukça fazla vurgulanması, belediyenin sosyal belediyecilik anlayışının oluşmasında yöneticinin ana faktör olduğu düşündürmekte ve literatürdeki yöneticinin olumlu yaklaşımının olumlu yansımaları sebep olacağını bakış açısını desteklemektedir.

Daha önce de belirtildiği üzere bu çalışma sadece uygulayıcıların kavram algısını ölçmekle sınırlı olup sosyal belediyecilik hizmetlerinden yararlananların memnuniyet ve algılarını içermemektedir. Pandemi sebebiyle bu kısma yönelik çalışma gerçekleştirilememiş olsa da faydalanıcıların bakış açılarının da ölçülmesi ve ardından karşılaştırılması kavrama daha büyük katkı sunacaktır. Bu

sebeple böyle bir çalışmanın yapılması daha sonraki çalışmalar/çalışmacılar için yazarlar tarafından öneri olarak sunulmaktadır.

Çıkar Çatışması Bildirimi:

Yazarlar arasında bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması yoktur.

Destek/Finansman Bilgileri:

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Bu çalışma için Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 01.07.2021 tarihli ve 243 sayılı kararı ile bu araştırmanın yapılmasının etik olarak uygun olduğuna dair onay alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Alan, Ç. ve Güven, A. (2019). Sosyal belediyeçilik uygulamaları açısından Eskişehir ve Gaziantep büyükşehir belediyelerinin karşılaştırılması. *II. Uluslararası Battalgazi Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 15-16-17 Mart 2019*, 272-284.
- Alcock Pete, May, M. ve Rowlingson, K. (2011). *Sosyal politika kuramlar ve uygulamalar*. (Ş. Gökbayrak ve B. Özçelik, Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Ateş, H. (2009). Sosyal belediyeçilik. *Çerçeve*, 49, 88–95.
- Aygen, M. (2014). Sosyal belediyeçilik üzerine bir inceleme: elaziğ belediyesi örneği. *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 173–192.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2019). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (A. Arı, Ed.) (4.). Eğitim Yayınevi.
- Berkün, S. (2017). Türkiye’de sosyal belediyeçilik anlayışı. *e-Şarkiyat İlmî Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 582–598.

- Blommesteijn, M., Kruis, G., & van Geuns, R. (2012). Dutch municipalities and the implementation of social assistance: Making social assistance work. *Local Economy*, 27(5-6), 620-628.
- BM. (1998). Statement of commitment of the administrative committee on coordination for action to eradicate poverty. *International Organization*. New York. doi:10.1017/S0020818300009346
- Çelik, A. (2014). Sosyal belediyecilik anlayışı: Şanlıurfa büyükşehir belediyesi örneği. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 1–20.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2020). *2019 yılı mahalli idareler genel faaliyet raporu*. Ankara.
- Çöpöğlü, M. (2011). Sosyal belediyecilik. *Türkiye Belediyeler Birliği İller ve Belediyeler Dergisi*, 756, 62–80.
- Çöpöğlü, M. (2014). Sosyal belediyecilik ve sorunları. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 223–247.
- Creswell, J. W. (2020). Nitel araştırma yöntemleri beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. (S. B. Demir ve M. Bütün, Ed.) (5.). Siyasal Kitabevi
- Çıvak, B. ve Sezerel, H. (2018). Araştırma paradigmaları ve turizm yazını. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(1), 1-14.
- DPT. (2001). *Sekizinci beş yıllık kalkınma planı gelir dağılımının iyileştirilmesi ve yoksullukla mücadele özel ihtisas komisyonu raporu*. Ankara.
- Esen, S. Ve Uslu, T. (2021). Smart urban transformation in the context of active cities: evaluation of outdoor exercise parks in different districts of İstanbul in terms of social municipalism. *Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 75-92.
- Gölçek, A. G. (2016). Yerel yönetimlerde borçlanma. *İller ve Belediyeler Dergisi*, 814, 62–68.
- İpek, S. ve Çıplak, B. (2019). Türkiye’ de sosyal belediyecilik ve sosyal bütçe uygulamaları: Çanakkale belediyesi örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(27), 201–215.

- Karataş, Z. (2017). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişimi: Nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-86.
- Kesgin, B. (2019). *Yoksulluğa yerel müdahale sosyal belediyeçilik* (2.). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Kocaoğlu, M., Aydoğan, C. ve Akkuş, Ö. K. (2017). Türkiye’de sosyal belediyeçilik uygulamaları üzerine bir değerlendirme. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 19–22.
- Koç, N. ve Ökmen, M. (2015). Sosyal belediyeçilik anlayışı çerçevesinde seçilmiş belediyelerin sosyal bütçelerinin değerlendirilmesi. *Maliye Dergisi*, 168, 69–84.
- Koçak, O. ve Kavi, E. (2015). Sosyal politika aktörü olarak sosyal girişimci belediyeçilik. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(6), 26–49.
- Mango, C. F. (2020). El municipio como ente ejecutor de la política social nacional: Argentina Trabaja (2009-2018). *Revista iberoamericana de estudios municipales*, (22), 93-124.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (S. Turan, Ed.) (2.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Negiz, N. (2011). Sosyal yardım ve sosyal hizmet faaliyetleri açısından isparta belediyesi: farkındalık, yararlanma ve değerlendirme açısından bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 323–341.
- Öztürk, H. ve Gül, H. (2012). Sosyal belediyeçilik sosyal devlete ve sosyal haklara bir alternatif mi? . IV. *Sosyal Haklar Ulusal Sempozyumu*, 205–220.
- Pektaş, E. K. (2010). Türkiye’de sosyal belediyeçilik uygulamaları ve temel sorunlar. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 5(1), 4–22. doi:10.17550/aid.29762
- Punch, K. F. (2016). Sosyal araştırmalara giriş nicel ve nitel yaklaşımlar. (E. Türközü, Ed.) (4.). Siyasal Kitabevi.
- Samkar, H., & Alpu, O. (2013). M regression approach for satisfaction of municipality services: the case of Eskisehir. *Quality & quantity*, 47, 1629-1637.

- Selek Öz, C. ve Yıldırım, S. (2009). Türkiye’de kentsel yoksullukla mücadelede sosyal belediyeciliğin rolü. *Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu* içinde (ss. 453–463). Antalya: Belediye-İş Yayınları.
- Sezik, M. (2017). Büyükşehirlerin sosyal belediyecilik yaklaşımlarına bir örnek olarak madde bağımlılığı ile mücadele çalışmaları. *Bitlis Eren Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Akademik İzdüşüm Dergisi*, 2(1), 51–63.
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB)(2020). *2019 yılı genel faaliyet raporu*. Ankara. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 117–152.
- Şataf, C. ve Taşdelen, S. (2019). Türkiye’de sosyal belediyecilik faaliyetleri çerçevesinde antalya büyükşehir belediyesi örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 11(1).
- Şengün, E. ve Akman, Ç. (2020). *Türkiye’de sosyal belediyecilik* (1.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Tekindal, M. ve Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 20 (1), 153- 182.
- Toprak, D. ve Şataf, C. (2009). Türkiye’de yerel yönetimler reformu çerçevesinde sosyal belediyecilik yaklaşımı. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 1(1), 11–24.
- Uçaktürk, A., Uçaktürk, T. ve Özkan, M. (2008). Yerel yönetimlerde sosyal sorumluluk bağlamında sosyal belediyecilik: biga belediyesi örneği. *VI. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi*.
- Yaman, M. (2014). Sosyal devlet ve sosyal belediyecilikte yaşanan dönüşüm: kütahya belediyesi örneği. *Akademik Bakış Dergisi*, Mart-Nisan (42), 1–22.
- Yaylı, H. (2009). Türkiye’de belediyelerin kent yoksulluğu ile mücadele politikalarının değerlendirilmesine yönelik bir araştırma: kırkkale belediyesi örneği. *Ulusal Kalkınma ve Yerel Yönetimler – I* içinde (ss. 399–415). Ankara: TODAİE
- Yelboğa, N. (2017). Yerel yönetimlerin sosyal belediyecilik uygulamaları: gaziantep büyükşehir belediyesi örneği. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 7(3), 413–432.

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Yılmaztürk, A. ve Güler, T. (2017). Sosyal devlet anlayışının yerel karşılığı: sosyal belediyeçilik ve temel sorunları. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 1–23.
- Yolcuoğlu, İ. (2012). Türkiye’de sosyal politika ve sosyal hizmetlerin geliştirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 23(2), 145–158.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

When the literature is examined, it is seen that the studies on the concept of social municipality are especially recent studies. It is thought that the importance of the concept is only recently understood in our country and the effect of the municipality reform carried out in 2004 is great. Most of the studies have been handled over the financial part of the social municipality understanding, and the situation has been evaluated in line with the budgets and activity reports of the municipalities, and the current situation in terms of social services and aid has been presented with data. Although there is no clear concept of social municipality in the literature yet, each municipality claims that it carries out different practices in this context. This situation has made it important to reveal how the concept is perceived by the practitioners. Although it is an interdisciplinary subject of study, it is important to examine its connection with social policies and practices, which have a great impact on the emergence of the concept of social municipality. With this study, it is aimed to eliminate the deficiency in this area.

The main purpose of this study is to determine how the concept of social municipality is perceived by its practitioners, and to determine the problems related to the implementation of the applications for the concept. In addition, it is aimed to reveal the self-evaluation of the selected municipality regarding the concept. Besides, an another aim is to determine the activities of local

governments in eliminating the negative economic and social effects of the Covid-19 pandemic, which emerged in 2019 and affected the whole world.

Method

In this study, a qualitative method was used, which provides the opportunity to analyze a specific phenomenon in depth. Qualitative research technique was used to reach the answer to the research question. The most frequently used qualitative method is interviewing, and interviewing is a powerful method used to reveal people's perspectives, experiences, feelings and perceptions.

In this study, case study research, one of the qualitative research approaches, was conducted. In case study research, it is a qualitative approach in which the researcher collects detailed and in-depth information about real life, a situation or situations through multiple sources of information, and presents a situation description or situation themes.

The data within the scope of the research were obtained by the interview method, which is a qualitative research data collection technique .

Research Question

The main problem of this study is; How is the concept of social municipality perceived by its practitioners?

1.The phenomenon of social municipality is seen by the practitioners as whose duty?,2.Which criteria and which group are taken into account in social municipality practices? , 3.What is the point of view of administrators towards social municipality practices?, 4.What kind of cooperation is carried out with other institutions and organizations in social municipality practices?, 5.How did social municipality practices evolve during the pandemic period?, 6.What kind of problems are encountered in social municipality practices?, 7.What can be done to improve social municipality activities?

Sample of the Research

Purposive sampling method was used in the study, and in this method, the study group suitable for the research problem is selected by considering some selection criteria. In this study, the participants were determined from the people working in the units in charge of the social municipality activities of the selected municipality. The study was carried out on a voluntary basis. Sample region, which has the lowest socioeconomic income group among the central districts of Antalya, has been chosen as a sample because disadvantaged groups have an important place in social municipality practices. For this reason, the research working group consists of the employees of sample municipality,

which is the central district of Antalya. Research data were collected in July 2021.

Analysis of Data

Qualitative research data; It is analyzed in four stages: coding the data, finding the themes, organizing the codes and themes, and defining and interpreting the findings. In this study, thematic, descriptive and content analysis was carried out by using the qualitative data analysis software MAXQDA 2020 in the analysis of the data. The data obtained were defined, classified, and coding and categorization were made during the interpretation phase.

Results

The findings are presented under the following five main themes: perception of social municipalism, social municipal practices, problems of social municipalism, impact of the pandemic on social municipalism, social municipalism self-assessment.

When the frequency values of the main theme of the perception of social municipality are examined, it is seen that social municipality is understood mostly through aids, and then it is perceived as the necessary services for the needs and demands of the citizens and the distribution of public resources to the public in a fair way.

Considering the frequency values of the codes related to the theme of social municipality practices, it was seen that there were a lot of notifications about health practices.

Looking at the sub-theme of sample district problems, it was seen that the participants emphasized firstly the intense migration, then unemployment and the lack of awareness of the people of the district as the biggest problem.

When we look at the pandemic and its effect on social municipality, the restriction of practices and activities is the most emphasized change. The changes in the application forms and processes of social municipality practices are the second most emphasized change.

When we look at the frequency values of the main theme of social municipality self-evaluation, it is seen that the most emphasized sub-theme is the manager, and this emphasizes the manager's positive perspective on social municipality and managerial success.

In line with the interviews, it can be said that the municipality, which provides services with the understanding of social municipality, has achieved the aim of raising the social life level of the people of the district with the projects it has realized.